

Sabrina Marchetti (2014)

Black Girls. Migrant Domestic Workers and Colonial Legacies

Leiden and Boston: Brill. 200 pages, €99,00

ISBN 978-90-0427-692-5

Black Girls. Migrant Domestic Workers and Colonial Legacies

With her book *Black Girls. Migrant Domestic Workers and Colonial Legacies* (2014) Sabrina Marchetti contributes to the topic of migrant domestic work and the postcolonial influences on contemporary migrant domestic work in Europe in particular. Marchetti's focus on ethnicity, gender, labour, and migration in *Black Girls* links back to her previous academic work, in which paid domestic work and care were some of the core themes.

In *Black Girls*, a project which was developed during Marchetti's dissertation years, she uses the story of Diouana, a Senegalese female migrant domestic worker, as a starting point to reflect on certain problematic gaps in contemporary research on migrant domestic work, while creating her own postcolonial and intersectional approach. While doing so, Marchetti provides her readers with an insightful qualitative analysis built on 30 in-depth interviews with female migrants, who, in the 1960s and 1970s, moved from Suriname and Eritrea to the countries of their former colonisers, namely the Netherlands and Italy, and there, upon arrival, worked in the highly feminised sector of domestic work. In order to analyse the narratives that these women themselves draw on in the interviews, Marchetti works with a variety of concepts, such as identity and the body, 'Black Europe' – a notion she uses to unsettle assumed fixed European identities and to highlight the history of black subjects' subordination – postcolonial cultural capital, and intersectionality. By using these concepts in her analysis, the author successfully introduces the theme of (post)colonialism to the academic field of domestic work, while convincingly pointing at the present-day relevance of colonial history when it comes to the identity formations and experiences on the labour market and in everyday working life of these women.

Since Marchetti is interested in these colonial influences – and their postcolo-

nial continuations and implications – she closely examines various ruptures between the interviewed female migrant workers' pre-migratory experiences and post-migratory lives that pop up in their narratives. While thematising these ruptures, she thematically touches upon the domains of ethnic niching in the labour market (i.e. the over-representation of ethnic groups in specific labour sectors), identity narratives, and the ethnicisation of specific skills in the undervalued field of care work, and investigates the instances of racism that these female migrant workers are confronted with.

In all of the former domains, the author identifies a strong influence of (post) colonial bonds and boundaries between the former colonising countries in question. Marchetti namely argues that both the colonial 'Netherlandisation' of Suriname and the 'Italianisation' of Eritrea have had a major impact on the female migrant subject's decisions and the overall expectations and perceptions of the latter when immigrating to the Netherlands and Italy. Marchetti notices certain similarities between those that have migrated to the previously-mentioned countries, and this argument consists of different aspects: not only does she notice parallels when it comes to the construction of these migrant women's postcolonial identities after having emigrated, but she also finds the socio-economic positions and the hierarchies that these women are confronted with when doing care labour to be alike.

It is interesting to note that when describing all these similarities, Marchetti carefully takes into account the respective contexts of the countries of origin and destination of her interview participants, as to avoid homogenising and reducing their lived experiences. To give an example, when it comes to the Eritrean female migrant workers she is interviewing, the author contextualises and sees their references to their historical bonds with Italy as being shaped by an idealisation of colonial servitude and a wish for more inclusion in Italian society, whereas in the case of the Afro-Surinamese labourers, she finds that there is a stronger attempt to dissociate from Dutch culture. In a very nuanced and detailed manner, Marchetti then shows us how these differing narratives between Eritrean and Surinamese female migrant workers are related to specific colonial differences: the (former) existing power relations as well as the colonial influences on Suriname's and Eritrea's educational systems for instance had an impact on the ethnicisation and representation of the specific care skills these female migrant workers seem to possess. By pointing at the similarities and differences between the experiences and narratives of these female migrant workers, Marchetti, throughout *Black Girls*, demonstrates how gender, 'race'/ethnicity, and (post)colonial power relations are entangled and reinforce each other in the manifestly gendered and ethnicised sector of care work.

To bring all of these thoughts together in one concept, Marchetti develops the

figure of the 'postcolonial migrant domestic worker'. With this image, she describes how continuities with the colonial past do exist in regard to various parts of the domestic workers' lives. Apparently, colonial boundaries do not only re-emerge in employer-employee relationships, but there are also repetitive colonial patterns noticeable when it comes to the symbolic and material boundaries of inclusion and exclusion, and the modes of representation of the domestic workers in question. What makes the 'postcolonial migrant domestic worker' notion so enthralling, apart from the latter aspect, is the fact that it also helps Marchetti analyse how domestic workers draw on their postcolonial cultural capital and use it as strategies of resistance. Due to its multifacetedness and applicability within postcolonial studies and labour migration studies, this notion can be considered as a very useful analytical tool to understand the complex impact of (post)coloniality on contemporary migrant domestic workers' representation and identification.

Taking all these points into account, it is obvious to me that Marchetti is trying to close a specific gap that exists in academic research about labour migration. Most of the contemporary literature appears to focus on either the international division of reproductive labour, labour niching, and the socio-economical discrimination of migrant domestic workers, or on micro-politics, households, and the specific identity constructions that take place within the employer-employee relationship. By using a postcolonial framework, Marchetti successfully bridges the latter two approaches. It is, however, regrettable that she does not elaborate on the issues of identity politics, representation, and Othering within a colonial context more. In order to fully grasp the continuities and discontinuities between the experiences and narratives of the two groups of female workers she interviewed, it would have been helpful to not only focus on the notion of 'Black Europe,' as she does, but to give some more extensive background information about Eritrea's and Suriname's colonial past as well.

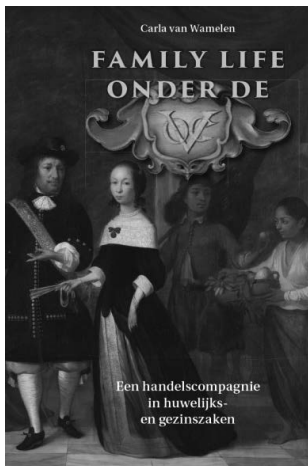
That being said, the overall analysis that Marchetti presents to us in *Black Girls* is incredibly nuanced and valuable. Marchetti not only closely looks at the narratives of her interviewees and tries to make sense of them in the light of their respective historical and personal background, but takes her own positionality and the specific interview situation (i.e. whether language barriers were present, what kind of atmosphere there was during the interview, etc.) into account, too. Especially the amount of respect she treats her interviewees with, is laudable. She carefully manages to interpret their narratives in such a way that highlights existing oppressive structures and practices, without victimising the interviewed women. And, she convincingly points at the usage of the narrative tactics these domestic workers use as both a tool of resistance and for negotiating hierarchies –

which adequately reveals the ambivalence of how postcoloniality operates in this context.

To conclude this review then, what makes Marchetti's book truly outstanding is its comparative methodology, which turns out to be a very fruitful one as her findings regarding the two groups indeed show a lot of similarities, but also disparities that she skilfully interprets and makes sense of. As she restricts her interview sample to those workers that migrated in the 1960s and 1970s, Marchetti not only provides us with a fascinating insight into the lives of these 'pioneers' of 'Black Europe', as she calls them, but she can also explicitly work on colonial continuities in representation and identity formation. *Black Girls* certainly is of great importance to those doing research in the field of migrant domestic work, as the book presents us with an interesting analysis of the symbolic dimensions that are attached to domestic work and identity formation while focusing on a crucial intersectional approach. *Black Girls* is not only relevant to the field of labour studies, but also to postcolonial studies in general, as it offers valuable insight into the interrelatedness of identity constructions, narrative tactics, and (post) colonial history, and thus can provide a good background for a nuanced and attentive analysis in those fields.

About the author

Anna Wodička has a BA in Development Studies and a BA in Slavic Studies from the University of Vienna, Austria, and is currently studying for her MA in Critical Gender Studies at the Central European University in Budapest, Hungary. She is mainly interested in issues of gender, racism, nationalism and migration.

Carla van Wamelen (2014)

Family life onder de VOC. Een handelscompagnie in huwelijks- en gezinszaken

Hilversum: Verloren. 592 pagina's, € 49,00

ISBN 978-90-8704-494-7

Family life onder de VOC. Een handelscompagnie in huwelijks- en gezinszaken

Welke invloed had de handel van de VOC op het gezinsleven in de koloniën? Deze vraag staat centraal in dit boek van Carla van Wamelen, verbonden aan de juridische faculteit van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Zij deed uitgebreid onderzoek naar de ontwikkelingen van het gezinsleven in de tijd van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC), zowel vanuit haar juridische achtergrond als vanuit een historische optiek. Haar interdisciplinaire studie richt zich op de hele periode van de VOC, die vanaf haar oprichting in 1600 tot het einde omstreeks 1800 handel dreef tussen *de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden* (1588-1795) en Oost-Indië, en zich als militaire macht verzekerde van een monopolie op de handelsroute en de koloniën, waaronder Java.

De onderzoekster heeft in deze studie, gesteund op verschillende bronnen zoals rechtsteksten, een weinig belicht aspect van het koloniale tijdperk in kaart gebracht. Uit haar studie wordt duidelijk hoe kernwaarden van de Republiek, zoals monogamie of de scheiding tussen gekoloniseerde en kolonisator in de koloniën zelf, door de VOC werden aangepast aan de omstandigheden. Van Wamelen laat zien dat niet het klassieke kerngezin centraal staat in de regelgevingen van de VOC, maar dat de compagnie er juist naar streefde afwijkende gezinsvormen te beschermen: relaties met inheemse vrouwen en slavinnen worden wettelijk erkend, onwettelijke Indo-Europese kinderen worden opgevangen in tehuizen en krijgen een bijzondere wettelijke status. Om de ingewikkelde rechtssituatie toe te lichten, kiest Van Wamelen geen chronologische maar een thematische insteek. Hierdoor hoopt ze herhaling te voorkomen. In zeventien hoofdstukken worden het huwelijksrecht, de rechtssituatie van kinderen alsook de rol van de kerk in detail besproken. De auteur maakt onderscheid tussen de regelingen die zijn opgesteld door de Republiek, de VOC, en wetten die in Oost-Indië golden.

In het onderzoek is door Van Wamelen ruimte gemaakt voor de onderwerpen jeugdzorg en kindbescherming, die wettelijk waren vastgelegd ten tijde van de compagnie. Één onderzoeksvraag bij Van Wamelen is ‘de vraag of de Compagnie en de kerk bij hun jeugdzorg oog hadden voor *het belang van het kind*’ (p. 32). In de inleiding refereert de auteur aan de *Universele Verklaring van de rechten van de mens* (p. 20ff.) en legt de verschillende vormen van *family life* uit die daarin zijn beschreven, want ‘ten tijde van de VOC kwamen al deze vormen van “family life” onder de Europeanen in Indië voor’ (p. 21). Daarvoor heeft ze al toegelicht waarom ze spreekt van ‘family life’ en niet van ‘gezinsleven’. ‘Voor de hedendaagse familierechtsjurist is het begrip *family life* een van de meest vertrouwde begrippen en niet meer weg te denken uit zijn/haar vakjargon. [...] Voor de jurist gaat het vrijwel altijd om *het recht op eerbiediging* van het familie- en gezinsleven.’ (p. 20)

Elke sociale groep komt aan bod in *Family Life*. Van Wamelen onderzoekt niet alleen de Nederlandse mannen die bij inheemse vrouwen of slavinnen kinderen verwekten, maar ook wat de rechtssituatie was van Nederlandse vrouwen die kinderen kregen van mannelijke inheemsen of slaven. Hiermee geeft ze ruimte aan bijzondere verhalen zoals dat van de Rotterdamse Geertje Jacobs, die door overspel zwanger was geworden. Jacobs dacht dat haar man, een matroos, was overleden, en zo stond het ter discussie of haar daad wel als overspel moest worden veroordeeld. Later bleek dat zij loog en werd zij ‘veroordeeld tot vijftig jaar verbanning uit Holland’ (p. 238). Toch wringt het bij de vertelling van Van Wamelen: er is sprake van dat Geertje ‘niet de enige [was] die misbruik maakte van het feit, dat destijds veel mannen op zee of door oorlogsgeweld in den vreemde omkwamen. Vooral zeemansvrouwen pleegden relatief vaak overspel en de vrouwen van de Oost-Indiëvaarder spanden de kroon.’ (p. 239) Een neutralere woordkeuze was op zijn plaats geweest om – ook hier – afstand te nemen van de posities van de toenmalige ambtenaren en zichzelf als wetenschapper minder zichtbaar of juist bewust te positioneren.

Bij Van Wamelen lijkt de jurist het toch vaak te winnen van de historica: de vraag naar de rechten van kinderen speelt een belangrijke rol in het onderzoek. Die vraag is terecht: in de zeventiende eeuw is het kind als de zich ontwikkelende mens ontdekt (zie bijvoorbeeld het standaardwerk *L'enfant et la vie familiale sous l'ancien régime* van Philippe Ariès uit 1960). Vanaf dat moment is er steeds meer aandacht gekomen voor de behoeftes van jongeren en kinderen, wat tenslotte gevolgen had op de manier waarop de overheid toezicht hield op het gezinsleven. Hoewel Van Wamelen laat zien hoe er met kinderen wordt omgegaan, laat ze het achterwege om in te gaan op de historische context van deze maatschappelijke verandering. Een lezer die minder weet over de historische ontwikkeling van het gezinsleven kan Van Wamelens onderzoek over de beschermende en opvoedende rol van de staat al te makkelijk lezen vanuit een hedendaags perspectief.

Uit het interdisciplinair juridisch-historische onderzoek van Van Wamelen blijkt eerder dat er sprake is van koloniale vorming van de VOC. De waarden die Van Wamelen gebaseerd op de Universele Verklaring van de rechten van de mens beschrijft, wil de VOC juist achterwege laten. Het was niet alleen belangrijk dat kinderen christelijk werden opgevoed, maar ook dat er een duidelijke scheiding werd aangebracht tussen de verschillende relaties die de status van een kind bepaalden: was de moeder inheems of een slavin? Christelijk of niet? Van Wamelen toont in haar studie juist dat de universele mensenrechten ondermijnd werden. Een korte reflectie over deze ideologische aspecten gedurende de tijd van de VOC was op zijn plaats geweest. Dit is dan ook mijn grootste kritiek op het onderzoek van Van Wamelen: ze blijft haast te dichtbij de gevonden informatie. De onderzoekster laat de kans liggen om kritisch op haar bevindingen te reflecteren. Een concluderend hoofdstuk waarin ze haar resultaten bijeen brengt ontbreekt, al vormt het hoofdstuk 'De ontwikkeling van enkele familiale kwesties na 1800' hiertoe een aanzet. Pas na ruim een derde van het onderzoek durft ze afstand te nemen van een juridische-historische uitleg van de organisatie van de VOC, en valt de gedetailleerde toelichting van het bestuur van de VOC op zijn plaats. Dan licht Van Wamelen toe hoe pragmatisch de VOC was bij de 'volksplanting', zoals in het hoofdstuk 'De pioniers in het oosten van de archipel'. Zo schrijft ze over de bestuurder Coen: '[Hij] wilde de weesmeisjes uithuwelijken aan eerbare varensgezellen en soldaten. Hij vertrouwde erop dat wezen er minder moeite mee hadden zich blijvend in Indië te vestigen, omdat ze geen verwanten, vermogen of sentimentele bindingen hadden die hen naar Nederland terugvoerden. Coen hoopte ook dat zij, vanwege hun streng calvinistische weeshuis-opvoeding, minder verdorven elementen zouden zijn dan de volwassen immigranten.' (p. 182) Even later licht ze toe dat de volksplanting ook fungeerde als 'stadsreiniging' (p. 182): maatschappelijke randfiguren van elke leeftijd werden van Nederland naar de koloniën gebracht om overlast in de Lage Landen zelf te verminderen en het aantal werkrachten in de Nieuwe Wereld te vergroten.

Er wordt helaas niet toegelicht in hoeverre de uitgangspunten van het familierecht tijdens de VOC met die van de Universele Verklaring van de rechten van de mens te vergelijken zijn. Hoewel Van Wamelen aantoont dat er tijdens de VOC verschillende vormen van familie- en gezinsleven bestonden, impliceert dit niet dat er ook sprake is van dezelfde beweegredenen bij de erkenning van deze vormen. Ging het de VOC om eerbiediging van het individu? Om het recht 'op respect voor [ieders] privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie' (p. 20), zoals in een ander citaat uit de Universele Verklaring van de rechten van de mens wordt benadrukt?

Ondanks deze kritische noten is Van Wamelen's onderzoek aan te bevelen. Ze wist zich een niet eerder in beeld gebracht onderzoeksterrein toe te eigenen en

van een grote hoeveelheid informatie een volledige en verzorgde studie te maken. Wel hadden enkele verwijzingen nauwkeuriger gekund en was het prettig geweest als er aan het uitgebreide personenregister een zakenregister was toegevoegd. Dit laatste ook met het oog op lezers die niet vertrouwd zijn met het veld – een doelgroep waar Van Wamelen trouwens wel voor lijkt te schrijven: ze schrijft toegankelijk op een haast populair wetenschappelijke toon, wat haar onderzoek aantrekkelijk maakt voor niet-juristen (en wellicht zelfs voor niet-academici).

Family Life onder de VOC is een detailrijke studie, die voor toekomstige wetenschappers als basiswerk over dit onderzoeksonderwerp zal kunnen dienen. Ondanks het ontbreken van een expliciete kritische invalshoek, biedt haar studie een spannende inkijk in de historische ontwikkeling van familiezaken en hun complexiteit tijdens de VOC.

Bibliografie

Ariès, P. (1960). *L'enfant et la vie familiale sous l'ancien régime*. Paris: Plon.

Over de auteur

Christina Lammer bereidt op dit moment een proefschrift voor in de Nederlandse letterkunde aan de *Universität zu Köln*. E-mail: clammer@uni-koeln.de